

Η Γέφυρα της Θείας Οικονομίας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας

• Γράφει ο Μητροπολίτης Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας Ειρηναίος

Μία μέρα πριν από το τέλος του Φεβρουαρίου και ενώ ήδη διανύουμε την Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή, ψάλλονται ξανά στους ναούς μας οι Χαιρετισμοί της Παναγίας, ψίθυρος ελπίδας μέσα στη βοή της σύγχρονης εποχής. Μας θυμίζουν ότι ο δρόμος προς το Πάθος και την Ανάσταση δεν χαράσσεται από ανθρώπινη δύναμη, αλλά γεννιέται από το μυστήριο της Ενανθρώπησης.

«Χαῖρε, κλίμαξ ἐπουράνιε, δι' ἧς κατέβη ὁ Θεός·

χαΐρε, γέφυρα μετάγουσα ἀπὸ γῆς πρὸς οὐρανόν»¹.

Ἡ Α΄ Στάση των Χαιρετισμῶν ανοίγει μπροστὰ μας το βάθος της θείας οικονομίας. Ἡ Παναγία ονομάζεται κλίμακα και γέφυρα, γιατί μέσω αυτής πραγματοποιείται η ἔνωση ουρανοῦ και γης. Ὁ Ευαγγελιστὴς Ἰωάννης διακηρύσσει ὅτι «Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο»². Ὁ Θεός γίνεται ἄνθρωπος αληθινός, χωρίς να παύει να εἶναι Θεός. Ἡ Ἐνανθρώπηση δεν εἶναι εικόνα ἢ συμβολισμός, ἀλλὰ γεγονός σωτηρίας.

Ἡ κλίμακα, μας παραπέμπει στο ὄραμα του Ἰακώβ³, ὅπου προτυπώνεται η ἔνωση ουρανοῦ και γης. Στὴν Παναγία ὅμως η υπόσχεση γίνεται ἱστορία. Ὁ Υἱός και Λόγος του Θεοῦ προσλαμβάνει ἀπὸ αυτήν τὴν ἀνθρώπινη φύση. Ἡ θεότητά Του δεν αλλοιώνεται οὔτε μεταβάλλεται. Ὅπως διδάσκει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ὁ Χριστός παραμένει αὐτό που ἦταν και προσλαμβάνει αὐτό που δεν ἦταν⁴. Δηλαδή παραμένει αληθινός Θεός και γίνεται αληθινός ἄνθρωπος. Σε αὐτὴ τὴ διατύπωση συνοψίζεται ἡ ὀρθόδοξη χριστολογία.

Ὁ Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας υπερασπίστηκε τὸν ὄρο Θεοτόκος, διότι ἐκεῖνος που γεννήθηκε ἀπὸ τὴ Μαρία εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Θεός Λόγος⁵. Ἡ ἔνωση των δύο φύσεων στο ἓνα πρόσωπο του Χριστοῦ, ὅπως διατυπώνεται και στον Τόμο πρὸς Φλαβιανόν του ἁγίου Λέοντος Ρώμης⁶, ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιο της σωτηρίας. Ἄν ὁ Χριστός δεν εἶναι τέλειος Θεός και τέλειος ἄνθρωπος, τότε δεν ὑπάρχει λύτρωση.

Τὸ πρόσωπο της Παναγίας βρίσκεται στο κέντρο της θείας οικονομίας ὡς ἐλεύθερη συνεργός του σχεδίου της σωτηρίας. Ἡ Ἐνανθρώπηση δεν συντελεῖται χωρίς τὴ συγκατάθεση της ἀνθρώπινης φύσεως. Στον Ευαγγελισμό, ἡ Παρθένος προσφέρει τὴν ἀνθρώπινη φύση στον Υἱό και Λόγο του Θεοῦ, ὡστε να προσληφθεῖ πραγματικά και ολοκληρωτικά. Ἡ συγκατάθεσή της ἀποτελεῖ γεγονός σωτηριολογικό, διότι μέσω αυτής πραγματοποιείται ἡ ἔνωση της θείας και της ἀνθρώπινης φύσεως στο ἓνα πρόσωπο του Χριστοῦ. Ἔτσι φανερώνεται ἡ συνεργία, ὅπου ἡ θεία χάρις ἐνεργεῖ και ἡ ἀνθρώπινη ἐλευθερία ἀνταποκρίνεται.

Στο τέλος αὐτῆς της Α΄ Στάσεως, ὁ πιστός καλεῖται να συγκρατήσῃ δύο θεμελιώδεις ἀλήθειες:

Πρῶτον, ὅτι ἡ σωτηρία δεν εἶναι ἀνθρώπινο κατόρθωμα, ἀλλὰ καρπός της θείας συγκατάβασης. Ὁ Θεός πήρε τὴν πρωτοβουλία και ἐγένε ἀνθρωπος για να ἀνυψώσει τὸν ἄνθρωπο.

Δεύτερον, ότι η θεία χάρη ζητά τη δική μας ελεύθερη ανταπόκριση. Όπως η Παναγία προσέφερε τη συγκατάθεσή της, έτσι και εμείς καλούμαστε να απαντήσουμε με πίστη, μετάνοια και ζωντανή συμμετοχή στη ζωή της Εκκλησίας.

Ας ζήσουμε κάθε Παρασκευή της Τεσσαρακοστής με τη βοήθεια της Παναγίας μας, ως ημέρα ομολογίας και πνευματικής ανακαινίσεως. Η γέφυρα της θείας οικονομίας έχει ήδη τοποθετηθεί και ο δρόμος προς τον ουρανό παραμένει ανοιχτός για όλους μας.

Παραπομπές:

¹ Ἀκάθιστος Ὕμνος, Οἶκος Α΄

² Ἰω. 1,14

³ Γεν. 28,12

⁴ Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος 29, 19, PG 36, 100A

⁵ Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, PG 77, 992B

⁶ Λέοντος Ρώμης, Τόμος προς Φλαβιανόν, PG 54, 755–786